

SPÅNAT & TRYCKT

Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch. Medlemstidning för GS Avelning 4 Västra Götaland

Nr 1 • 2022

En fridfull bild från en granskog. Det doftar friskt. Pulsen går ner. Finns det något bättre och mer avstressande än en skogspromenad? Skogen, början till all tillverkning för oss i GS. Utan skog ingen råvara. Här står nu en facklig strid som blivit alltmer infekterad. Företag hittar nya vägar för att slå sönder allt vad anställningstrygghet heter. Läs debattartikeln av Peo Sjöo och Madelene Engman.

INLEDAREN

Pandemin är över – vi har gjort vårt!

Det har gått nästan två år sedan Sverige stängde ner. Först pratades det om att det skulle vara några veckor och sedan skulle allt vara över. Det blev till månader och nu har vi levt med detta i två år. Det är en lång tid.

För två år sedan förstod vi inte vad pandemin skulle innebära. Med över 16 000 döda bara i Sverige. Vi har inte kunnat umgås som vi velat, träffa anhöriga, fira jul, midsommar, bröllop, födelsedagar, studenten. Mycket har ställts in. Begravningar har skjutits upp. Eller genomförts utan att alla som velat ta farväl fått möjligheten att göra det.

Härom veckan pratade jag med en medlem som fått barn under pandemin. Vid inskrivningssamtalet till förskolan frågade pedagog, hur barnet som nu var ett och ett halvt år, fungerade med andra barn. Det visste de ju inte. De hade knappt umgåtts med andra familjer under pandemin.

Det har varit en omvälvande tid, och perspektiven klarnar nu när vi förhoppningsvis kan lämna detta bakom oss. För under den här mycket speciella perioden har mycket förändrats. Medans vi alla

befunnit oss i vår alldeles egen bubbla.

Vi ska gå ur det här med raka ryggar. "De som kan ska jobba hemma" har det hetat. Det kan inte vi som arbetar inom industrin. Och vi har betalat ett pris för det. När stora delar av samhället stått still, eller gått på halvfart. Har vi hållit våra arbetsplatser och Sverige igång. Några har till och med förlorat jobbet på grund av pandemin. De flesta branscher inom GS avtalsområden har varit förskonade. Men för vissa av de grafiska företagen har det varit tufft.

På sikt kan pandemin få större konsekvenser än vad varken vi eller arbetsgivarna ser för tillfället. Det kan komma att rubba maktbalansen på arbetsmarknaden.

För många yrkesgrupper har pandemin helt förändrat synen på arbete - där hemarbete eller flexarbete tycks bli norm på tjänstemannasidan. Det borde i förlängningen få effekt på hur arbete värderas. Att kunna städa köket, byta i tvättmaskinen, förbereda middagen eller gå ut med hunden under arbetstid. Kan inte vara samma uppoffring som att vara på en arbetsplats 40 timmar i veckan.

Fackligt behöver vi vara vakna på den frågan, så inte löneglidningen fortsätter till tjänstemännens och chefernas favör. Där de istället måste överkompenseras för att de får arbeta hemma.

Vi ska spela våra kort rätt. Gör vi det i en samlad avtalsrörelse kan vi gå stärkta ur pandemin.

En annan lärdom kan vara landets och kontinentens sårbarhet:

När Kina stängde ner blev det brist på i stort sett allt. Vi minns den akuta bristen på skyddsutrustning i vården. Halvledarbristen kanske mer än pandemin har

Ansvarig utgivare: Dan Strängby. Tel 070-3190681, dan.strangby@hotmail.com

Redaktion: Info/kommunikationsansvarig
Richard Hassel, richard.hassel82@gmail.com
Dan Strängby, dan.strangby@hotmail.com

Korrektur: Pernilla Lund

Du kan även kontakta redaktionen via epost direkt till avdelningen avdelning4@gsfacket.se

Tryck: Åtta.45, Alingsås

Spånat & Tryckt är en tidning för medlemmar i GS avdelning 4 Västra Götaland. Syftet är att sprida information och skapa delaktighet bland medlemmarna. Upplagen är ca 7400 ex.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Digitala avtalsförslag **3**

Förbundsområdet **4**

Så lätt kan du förlora tusenlappar **5**

Larsson Trä AB, Tranemo **6**

Hallå där Claes Schoultz **8**

RSO-konferens **11**

Debatt - oanständigt **12**

Sektionsordförandeträff **15**

Utän ånger **15**

slagit ut stora delar av Europas industri.

Ett annat exempel är när containerfartyget M/V Never Given ställde sig på tvärs i Suezkanalen.

Varor, livsmedel och inte minst komponenter blockerades i en vecka. Det gav skadeverkningar i hela Europa. Sårbarheten i hur produktionen har lett till konsekvenser - man pratar politiskt vitt och brett om hur självförsörjning-

en måste öka och sårbarheten minska - om en återindustrialisering av Europa.

Regering var snabbt ute och lanserade bland annat korttidsarbete för att rädda så många jobb som möjligt. Hårt drabbade branscher har också getts andra typer av stöd – **Det har betydelse för oss arbetare vilka som styr landet.**

Det är, för en stark fackföreningsrörelse, sammantaget goda för-

utsättningar att kunna förbättra villkor och löner. Det är vi som hållit igång det här samhället, under de två år, när det mesta runtomkring oss stått still. Det behöver vi få betalt för på ett eller annat sätt.

Henrik Brolin
Avdelningsordförande

DIGITALA AVTALSFÖRSLAG I AVTALSÖRELSEN 2023

Inför avtalsrörelsen 2023 så kommer medlemmar att kunna lämna in sina förslag på avtalskrav digitalt. Detta sker i inloggat läge på mina sidor. Sidan nås även på gsfacket.se/avtal (inloggning med Mobilt Bank ID krävs). Det innebär att du som medlem kan sitta hemma i lugn och ro med din dator och fila på bra förslag inför kommande Avtalsrörelse.

Gör så här:

1. Gå till www.gsfacket.se
2. Välj mina sidor och logga in med bankid
3. På höger sida finns en liten meny. Längst ner i den menyn står det avtalsförslag.
4. När du klickat dig in där kommer en ny sida upp. Där kan du välja område och skicka in.

Välkommen med dina bidrag till Avtalsförhandlingarna 2023

[Dela 0](#) [Tweets](#)

Här kan du skicka in dina förslag till frågor som vi ska driva i avtalsrörelsen. **Du kan läsa mer om hur avtalsrörelsen fungerar här.** Du kan skicka in flera förslag! För att göra det så väljer du "skicka ett nytt meddelande" i steget efter att du har valt skicka det första.

E-postadress:
xxxxxxxxx@gmail.com [Ändra](#)

Välj en kategori:
Anställningsfrågor

Synpunkter och förslag:
Skriv ditt förslag här!

[SKICKA MEDDELANDE](#)

Du vet väl att du tjänar på kollektivavtal?*

LÖNEFÖRHÖJNING VARJE ÅR
EKONOMISK ERSÄTTNING VID SKADA, OLYCKA ELLER SJUKDOM
AVTALSPENSION
ARBETSTIDSFÖRKORTNING
TILLÄGG FÖR OBEKVÄM ARBETSTID
HELGLÖN
TILLÄGG TILL SEMESTERERSÄTTNINGEN
SEMESTERERSÄTTNING
SEMESTERERSÄTTNING

För dig med kollektivavtal *För dig utan kollektivavtal*

*alla branscher och yrken ser olika ut. Ta gärna reda på vilka extra ersättningar, försäkringar, förmåner, permission, pension- och lönetillägg som gäller för just dig. Du hittar svaren i ditt kollektivavtal.

FÖRBUNDSMÖTET

Förbundsmötet sammanträder två gånger per år och det är den högst beslutande församlingen mellan kongresserna. Vår avdelning har fyra representanter i förbundsmötet. Det är Henrik Brodin, Morgan Wendel, Magnus Andersson och Richard Hassel.

Vanligtvis är förbundsmötet uppdelat på två dagar. Dag ett går man igenom och diskuterar de olika förslagen eller motionerna. Den andra dagen hålls det formella, protokollförda mötet och fattar beslut.

Vid detta möte hade det också bjudits in föreläsare. En av dem var

Anders Lindberg från Aftonbladet. Han föreläste om fake news och hur det har påverkat omvärlden vid olika tillfällen. Anders visade flera exempel på nyheter som publicerats men aldrig ägt rum och ändå fått stor spridning. Vissa av dem har heller aldrig ifrågasatts. Det

blev en ordentlig ögonöppnare och påminnelse om att alltid vara källkritisk.

En annan föreläsare var Atila Yoldas. Han pratade om machokultur och tog flera exempel från sin egen uppväxt. Hur hans attityd höll på att bli något farligt. Det mest gripande var när han berättade om när han jobbade på en förskola i Stockholm. En liten femårig flicka kom plötsligt och lämnades av sin mormor varje dag. Innan hade hon alltid lämnats av sin mamma. Efter att det pågått några dagar kallades personalen till ett möte. Där fick de information om att mamma hade mördats av flickans pappa. Veldig skakande berättelse.

Förbundsmötet fick en fin avslutning i och med att Magdalena Andersson samma dag valdes till Sveriges första kvinnliga statsminister.

Richard Hassel

Dan Strängby uppe i talarstolen under förbundsmötet i Örebro.

SÅ LÄTT KAN DU FÖRLORA TUSENLAPPAR

Säg Insurello och det är många som säger att de känner igen ordet. Inte alla kommer ihåg i vilket sammanhang de sett eller hört det. Det troliga är en annons på nätet. Insurello marknadsför sig som ett företag som letar upp försäkringspengar åt folk. Det kostar dig inget att fylla i uppgifterna och skriva under med bank-id. Men det innebär att du ger Insurello fullmakt att driva ditt eventuella försäkringsärende.

“Då tar Insurello 25 procent”

Säg att du har en gammal skada där du får ut 100 000 kr för invaliditet och ärr. Då tar Insurello 25 procent. Vilket innebär att du får behålla 75 000 kr. Tar du istället hjälp av någon av GS försäkringsinformatörer får du behålla dina 100 000 kr själv.

Har du råkat ut för något olycksfall på fritiden, varit långtidssjukskriven eller föräldraledig. Då kan du ha pengar att hämta från någon av dina försäkringar. Vet du inte hur du ska göra kan du ta kontakt med facket på din arbetsplats. Eller kontakta avdelningens försäkringsansvarige eller någon försäkringsinformatör (kontaktuppgifter finns på hemsidan).

De här försäkringarna omfattas du av som medlem i GS:

KOLLEKTIVAVTALADE FÖRSÄKRINGAR:

- **AGS:** Sjukförsäkring som kompletterar ersättningen från Försäkringskassan från sjukdag 15.
- **TFA:** Olycksfallsförsäkring vid olycksfall på jobbet eller på väg till eller från jobbet, samt sjukdom som uppkommit på grund av jobbet.
- **FPT:** Föräldrapenningtillägg.
- **TGL:** Livförsäkring.
- **AGB:** Omställningsstöd vid uppsägning på grund av arbetsbrist (från 40 år).

MEDLEMSFÖRSÄKRINGAR:

- **Hemförsäkring.**
- **Olycksfallsförsäkring fritid.**
- **Inkomstförsäkring.**
- **Kompletterande livförsäkring.**
- **Barngrupplivförsäkring.**

Tre FÖRSÄKRINGAR du har genom ditt fackliga medlemskap

- 1) Hemförsäkring – utan övre gräns.
- 2) Olycksfallsförsäkring för din fritid.
- 3) Inkomstförsäkring upp till ca 80%.

För mer information besök www.gsacket.se

Tre saker som är bra att veta om INKOMSTFÖRSÄKRINGEN

- 1) Du behöver vara med i både facket och A-kassan för att få del av inkomstförsäkringen.
- 2) Den ger dig ca 80% av dagsersättning upp till 35.000.
- 3) Blir du uppsagd måste du själv ansöka om inkomstförsäkringen hos Folksam.

Mer info finns på www.gsacket.se

LARSSON TRÄ AB, TRANEMO

Kjell Rågnarsson, kontaktombud för GS på Larssons Trä i Tranemo.

Larssons Trä AB är en svarv- och hyvelindustri som startades 1946 av Erik Larsson tillsammans med sin bror. Under många år arbetade Eriks son Caj på företaget samtidigt som han skötte ett annat jobb. Till slut, 1968, tyckte Caj att det fick vara nog med två arbetsplatser och gick då in i företaget på heltid. Idag är det Cajs son Kåre Larsson som är VD och äger firman tillsammans med två syskon. Caj som idag är 95 år arbetar fortfarande på företaget! Den första riktigt stora artikeln som tillverkades var träpluggar som inte längre finns i våra dagar. Idag är de ersatta med platspluggar, men vem vet? Plast fasas ju ut allt eftersom runt om i världen. Kanske kan det bli en stor produkt igen?

Då som nu är inriktningen att framställa trädetaljer i små dimensioner och i stora serier. Företaget har idag 40 anställda och är en ovanlig träindustri på flera sätt. Antalet svarverier är mycket få i Sverige. Vissa år tillverkar Larsson Trä otroliga 1 miljon detaljer på en dag. Under flera år var så kallade centrumtappar en stor produkt och därav den stora numerären. Huvudsakligen arbetar Larsson Trä med björk och fur som råvara och förbrukar ca 3500 m3 virke per år.

Företaget förfogar över en imponerande maskinpark. Automatsvarvarna framställer detaljer från 4 mm - 115 mm i diameter och på listhyvlar körs profillister och rundstavar. På CNC maskinen görs fräsningsarbeten av alla möjliga slag. En av specialiteterna är kaping av profillister med ett särskilt fint kapsnitt. Ytbehandling sker genom trumling och elektrostatisk lackering.

Verksamheten består av tre områden:

MÖBEL OCH SNICKERI. Här tillverkas komponenter till möbel och snickeribranschen, till exempel centrumtappar, knoppar och handtag. Handtag till likkisttillverkning är en stor produkt.

HOBBYARTIKLAR. Hobby och terapislöjd. Artiklar i halvfabrikat för hobbybutiker, småslöjdare och institutioner, där kunderna själva gör det roliga jobbet att montera och måla.

PRESENTARTIKLAR. Färdiga presentartiklar för butik, presentreklam. Man har inga privata kunder, all tillverkning görs till andra företag. Cirka 30 procent av det som tillverkas går på export. De nordiska och europeiska länderna, USA, Japan och Australien är exempel på var man kan hitta Larssons produkter. Det kan vara allt från presentavdelningen på ett varuhus i Japan till ett litet snickeri i Norge.

Barnleksaker har på senare tid blivit en stor produkt, så man kan med fog påstå att Larssons Trä tillverkar allt mellan vaggan och gra-

Produkter inför julfirandet!

Kulor!

ven! "Det är skönt att stå på många ben", berättar Kåre Larsson när vi talar med honom. "Nu under pandemin har presentartiklarna som är knutna till turismen drabbats, men då har de andra områdena gått

in och tryggt vår orderstock". Många designers av olika slag hör av sig till Larssons i Tranemo och vill ha sina alster förverkligade, fantastiskt!

Nettan målar flaggor till den inhemska marknaden!

HALLÅ DÄR CLAES SCHOULTZ, klubbordförande på Nobia i Tidaholm

Det har ju gått en tid nu, sedan chockbeskedet om att kökstillverkanen Nobia i Tidaholm ska flytta sin verksamhet till en hypermodern nybyggd fabrik i Jönköping. Hur ser det ut idag, hur går det med planerna?

Det har hänt mycket det senaste året, vi har kommit igång med valideringen och utbildningarna med Nobia akademien. Flertalet har gjort valideringen och utbildar sig så dom har industriteknisk bas. Därutöver har vi femton personer som har kommit igång med teknik och ingenjörsutbildning, en termin är avklarad. De ska gå tre till fyra terminer, traineer avtal. De kommer vara fullt utbildade efter tre år. I februari ska vi börja med branschutbildning, en åtta veckors kurs om ytbehandling, CNC bearbetning och maskinsnickare. Det kommer att bli en tre, fyra olika grupper som kommer att köra igång dessa åtta veckors utbildningar. Samtidigt har vi full rulle ute i fabriken, det produceras kök som aldrig tidigare. Vi hinner inte med trots att vi anställer folk på löpan-

de band. Det hjälper inte, kunderna vill ha ännu mera kök! Det byggs och repareras ute i stugorna i landet i en sällan skådad takt.

Hur ser tidsplanen ut, när ska det vara full drift i den nya fabriken i Jönköping?

Enligt planen ska den vara i full drift den 1 januari 2024, men det

tror inte jag kommer att vara möjligt. Nu håller dom på att bygga, just nu sätts det upp tak på vissa delar av fabriken. Pelare sätts upp och det planeras ytterligare gjutningsarbeten framme i vår. De första maskinerna ska vara framme någon gång i april – maj. Det är ju väldigt många maskiner som ska kopplas upp och ihop. Det ska ju bli en helautomatisk produktion och det lär nog dröja innan allt det fungerar problemfritt.

Hur är det, följer många av våra medlemmar i Tidaholm med till Jönköping? Det var ju den stora frågan när beskedet kom.

Det sista året har vi ju anställt 121 personer och de vet ju om att det kommer att bli så och kommer att följa med. För två år sedan gjorde vi en medlemsomröstning i frågan och då var det 14 % som kunde tänka sig att följa med. De kunde tänka sig att pendla eller till och med flytta till Jönköping om de fick tag på lägenhet. Så det finns några som kan tänka sig att vara med och bygga upp Europas modernaste fabrik!

Hur många arbetstillfällen blir kvar i Tidaholm när den nya organisationen har kommit på plats?

I avtalet vi har träffat med Nobia

blir det minst 100 arbetstillfällen kvar här i Tidaholm efter att det har kommit igång i Jönköping. Allt ska inte göras i Jönköping. Det som inte ska göras där ska göras i Tidaholm. Det blir mycket specialarbeten, mindre serier. Den nya fabriken blir lite som produktionen på Gyllensvaans, det ska bara massproducera ut nytillverkade kök i stora serier.

Det var onekligen ett traumatiskt besked som drabbade många mycket hårt. Chocken var total för hela Tidaholm med omnejd. Hur är det idag, hur mår dina medlemmar nu? Dom mår ju bättre nu, chocken har lagt sig. Men det är många som inte tror på projektet. De vill se bevis att fabriken verkligen kommer att bli av. Många är fortfarande lite skeptiska och tror inte att det kommer att fungera.

Om vi ser på situationen rent fackligt. Hur fungerar klubben under sådana här omständigheter?

Det går åt mycket mer tid. Vi är många fler som jobbar fackligt nu

än vad som gjordes innan beskedet. Än så länge har det inte varit svårt att få fackliga förtroendevalda men vi är en stor klubb och historiskt har det varit många som har gått fackliga utbildningar. Så det finns människor som är intresserade.

”Det byggs och repareras ute i stugorna i landet i en sällan skådad takt”

Jag antar att det har varit en stor omsättning av anställda?

Vi är just nu 559 medlemmar i klubben. Siffran har ju ökat ganska markant under de sista åren. Det kommer ju att bli så nu när vi ska köra två fabriker att vi blir väldigt många. Men sedan när fabriken i Jönköping kommer att fungera till fullo så kommer det troligtvis att

försvinna en del jobb. Så man räknar med cirka trehundra jobb i Jönköping och hundra till tvåhundra jobb i Tidaholm. Minst etthundra jobb i Tidaholm är ju garanterade, men det kanske blir tvåhundra, inte vet jag.

Hur många medlemmar har ni skrivit in under 2021?

Klubben har haft facklig introduktion för 190 personer. Därutöver introducerade vi 31 från One Partner Group. Av dessa har 89 blivit tillsvidareanställda. Jag har aldrig varit med om något liknande. Det är också 49 som sagt upp sig och börjat andra arbeten och 9 stycken har gått i pension.

Apropå pension Claes, snart är det ju din tur?

Ja, jag har planerat min pension sedan 2017. Då sålde jag mitt hus och skaffade mig ett billigt boende med syfte att gå i pension när jag fyller 63 år. Det gör jag nu i påsk! Jag har tio veckor kvar nu, sedan ska jag bli en glad pensionär.

Så det blir med andra ord full aktivitet för dig, in i det sista?

Ja, jag trodde att jag skulle få det lite mysigt de här sista åren, jobbat lite ute i produktionen, tagit det lite lugnt, men så blev det inte. Det blev stenhårt fackligt arbete ända in i kaklet. Men det är mycket på gång nu. Man har bildat "Tidaholms Träcenter AB", nu i dagarna kommer en VD att anställas. Det händer grejer hela tiden.

"Dom mår ju bättre nu, chocken har lagt sig"

Det är inget litet uppdrag som du nu lämnar Claes. En stor arbetsplats som ska skötas under mycket speciella omständigheter. Finns det någon efterträdare?

Vi jobbar gemensamt i styrelsen, så ordförandeposten är inte så tung. Det är styrelsen som tar alla beslut

tillsammans på våra styrelsemöten som vi har varje vecka. Vi gör allting ihop, vi delegerar uppgifterna och gör det i consensus. Men det finns ett namn som är berett att ta över ordförandeskapet om medlemmarna vill. Valberedningen har som förslag William Rydholm.

Stort tack Claes!

Intervjun gjord och sammanställd av Dan Strängby

Vill du ha inflytande
på din arbetsplats
– Gå med i GS!

REGIONAL SKYDDSOMBUDSKONFERENS (RSO)

Den 15 och 16 november genomfördes GS-facket's årliga RSO Konferens. Där samlas regionala skyddsombud från hela Sverige och diskuterar regionala arbetsmiljöfrågor. Den här gången var vi 41 deltagare från hela Sverige.

Det som togs upp var bland annat uppdraget som regionalt skyddsombud och hur det har förändrats över tid. Vi fick information om nya föreskrifter som trätt i kraft. Hur vi ska genomföra uppdraget i den egna avdelningen och hur vi ska agera vid besöken var också frågor som diskuterades.

Det bästa med dessa konferenser är nog alla kloka människor man möter. Men det finns givetvis en otroligt viktig aspekt ytterligare. Vi försöker alla göra skillnad. Vår ambition är ju att vi genom vårt ar-

bete skall hindra människor från att skadas och dö på jobbet. Därför känns det som ett otroligt viktigt uppdrag.

Har du varit skyddsombud på någon annan arbetsplats? Eller brinner du för skyddsarbete i största allmänhet och känner att du vill göra skillnad?

Tveka inte att ta kontakt med vår arbetsmiljöansvarige i avdelningen, Magnus Andersson, för mer information.

Richard Hassel

Konferensen ägde rum på Stockholms Central!

Deltagarna på RSO konferensen i Stockholm.

OANSTÄNDIGT

GS förbundsledning markerar nu sitt missnöje över den utveckling vi ser på våra skogsarbetsplatser. Läs Peo Sjöös och Madeleine Engmans insändare i sin helhet.

De svenska skogsbolagen stoltserar gärna med sitt goda hållbarhetsarbete. Men nu gör bolagen en helomvändning från de fina orden om social hållbarhet i deras strävan att värna lokalsamhället. Istället öppnas nu portarna för en utveckling som på sikt kommer att döda svensk landsbygd.

Skogsbruket står inför stora utmaningar, men också fantastiska möjligheter. I klimatförändringarnas spår lyfts skogsbruket oftast som en nyckelkomponent för att vi ska klara av att bli fria från fossila produkter. Det som gör att skogen har en särskilt stark ställning är att den anses vara hållbar, då den är förnyelsebar.

Svensk skogslagstiftning gör att vi har gott om skog i Sverige, och för varje träd som fälls, planteras nya. Samtidigt så binder träden koldioxid när de får stå och växa. När trädet sen skördas kan hålla koldioxiden bunden i trädet genom att använda trädet i långlivade produkter, så som hus och möbler.

Skogsbruket bör ha hållbarhetsperspektiv

Men den senaste tiden har frågan väckts hur hållbart det svenska

skogsbruket egentligen är utifrån ett klimatperspektiv. I det läget gör branschen allt för att ge anledning till att också ifrågasätta skogsbruket ur ett socialt hållbarhetsperspektiv.

Ett exempel är Stora Ensos nya affärsstrategi där bolaget valt att inte förnya kontrakten med ett par väletablerade lokala entreprenörer, vars personal bor, lever och verkar på landsbygden i Värmland och Dalarna. Detta har man gjort för att istället låta arbetet utföras av en ny entreprenör från en annan del av landet, som väljer att bemanna skogsmaskinerna med migrantarbetare från Rumänien.

Maskinförarens etnicitet är i sak oviktig, men den effekt det får på lönebildning och lokalsamhälle när maskinföraren är en migrantarbetare går inte att blunda för. Detta vet vi efter att ha sett samma utveckling inom skogsvården, vilket nu riskerar bli verkligheten även för maskinsidan.

Vi vet av erfarenhet att migrantarbetare jobbar under helt andra förutsättningar än lokalt anställd personal. De lever under det ständiga hotet av att "skickas hem" om de ställer avtalsenliga krav vilket

gör att de nästan aldrig vågar kontakta facket om det sker ett brott mot kollektivavtalet.

Alltså spelar det i princip ingen roll om företaget väljer att teckna kollektivavtal eller inte. Det innebär att de entreprenörer som följer avtalet konkurreras ut av entreprenörer som väljer att kringgå avtalet, och vars anställda inte upplever att de har kraft att säga emot när avtalet inte efterlevs. Resultatet blir en lönedumpning och svartmålning av en hel bransch, vilket i sin tur kommer försvåra rekryteringen av lokal personal till den samma.

Skogsbolagen duckar från ansvar

Men det får också en förödande effekt för lokalsamhället. Det jobbar ungefär 14.000 människor i skogsbruket. Den absoluta majoriteten av de människorna bor och lever nära skogen, där skogsjobben är en central del för lokalsamhället.

Vad får det för effekt på svensk landsbygd när de få arbetstillfällen som finns inte längre kommer lokalbefolkningen till dels?

I dagsläget rör det sig om ungefär 30 migrantarbetare som snabbt bildas för att köra skogsmaskin. Det är en förhållandevis liten del sett till branschen som helhet. Men vi vet att detta är ett sluttande plan. Vi har sett migrantarbetare i princip ersätta all lokal personal i en hel bransch inom loppet av ett par år inom skogsvården.

Vi vet också vad för effekter det fick på lönenivåer och anställningsnivåer inom samma bransch. Idag nås vi årligen av vittnesmål om arbetskraftsexploatering av migrantarbetare och skogsbolagen duckar helt sitt ansvar.

Om inte skogsbolagen omprövar sitt beslut kommer det få konsekvenser för lokalsamhällen, arbetsmarknadsmodellen, individen och faktiskt hela skogsbranschen.

Olika regler för migranter

Vad gäller exemplet med Stora Ensos agerande ställer det också en annan mycket viktig fråga på sin spets. Skogsbranschen har alltid sagt att det är svårt att hitta personal som kan köra skogsmaskin och bli lönsamma efter tre år (!) på naturbruksgymnasium. Men i detta fall verkar skogsbolaget Stora Enso och entreprenören Magnus Thor anse att det räcker med 10 veckor innan migrantarbetarna från Rumänien är lönsamma.

Om det inte krävs mer än 10 veckor att få någon som aldrig kört en skogsmaskin tidigare att bli lönsam så är frågan varför Magnus

Thor och Stora Enso inte satsar motsvarande pengar på yrkesarbetare och arbetslösa i Sverige istället. Eller menar man att migranter har särskilt bra förutsättningar att lära sig köra skogsmaskin?

I generationer har arbetare i skogslänen fyllt skogsbolagens kassar och brukat deras skogar, men nu kastas de ut. När andra branscher talar om omställning, utveckling och kompetens reser skogsindustridirektörerna runt för att hitta allt billigare arbetskraft i fattiga länder.

Hur hänger detta ihop med löften om en levande landsbygd? Hur kan skogsindustrierna slå sig för bröstet om att de skapar jobb i glesbygd? Skogsbruket har alla möjligheter att bidra till klimatomställningen, men då måste skogsbolagen agera på ett sådant sätt att det finns ett stort stöd för ett aktivt skogsbruk som tar alla hållbarhetsaspekterna i beaktning.

Frågan till skogsbolagen bör vara: vilka utanför era styrelserum förväntar ni er ska stå upp för det aktiva skogsbruket i framtiden?

Vi sitter inte på läktaren

Skogsbruket står vid ett vägskal. Antingen har vi ett skogsbruk där kärnan består av importerad arbetskraft och en utarmad landsbygd. Eller så satsar vi på lokalbefolkningen, lokalorten och på schyssta villkor för arbetarna som står i centrum för klimatomställningen.

GS-facket vill tydligt markera, från och med nu är det inte business as usual. Vi kommer nu att agera för att vända utvecklingen i skogsbruket. Vi ska ha ett skogsbruk fritt från arbetskraftsexploatering och utnyttjande. I kampen för schyssta villkor kan vi som förbund inte sätta oss på läktaren.

Peo Sjöo, Förbundsordförande GS

Madelene Engman, 1:a vice ordförande GS

Hämtat från GS hemsida. Debattartikeln har tidigare publicerats på Facebook samt i flera dagstidningar.

SEKTIONSORDFÖRANDETRÄFF I BORÅS

Från vänster:
Morgan Wendell,
Per Bergström,
Håkan Carlsson,
Tanja Räisänen,
Anna Hermansson,
Jan Larsson,
Peter Fredriksson,
Timmie Palm,
Richard Hassel.
Saknas gör:
Per Johansson

Den 29 november hade vi kallats till sektionsordförande träff. Efter sammanslagningen har avdelningen blivit geografiskt mycket större. Så numera finns det hela nio sektioner i avdelning 4 Västra Götaland. Gå gärna in på avdelningens hemsida och ta del av den geografiska sektionsindelningen.

Denna gång träffades vi fysiskt. Vilket var ganska ovant, med tanke på Corona pandemin som tidigare gjort det i stort sett omöjligt. Det har fungerat bra med digitala möten. Men det är en helt annan sak att ses på riktigt. Därför blev det väldigt bra diskussioner.

Sektionerna berättade om sitt respektive arbete. Vi diskuterade vad som behöver utvecklas och var vi lägger fokus 2022.

Högsta prioritet är naturligtvis att genomföra lönerrevisioner på alla arbetsplatser. Vi kommer också att göra så många arbetsplatsbesök som möjligt. Vad är viktigast på eran arbetsplats? Vad betyder tryg-

ga jobb för er? Ibland kan det som är viktigast just där och då, handla om saker som ligger helt utanför den egna arbetsplatsen. Det kan vara allt ifrån barnomsorg till kollektivtrafik. Prisökningar på drivmedel och el kan också bidra. Det är inte bara det som rör arbetsplatsen som påverkar jobbet.

Därför är det så viktigt att vi också diskuterar samhällsfrågor eftersom de påverkar vår vardag och möjlighet till trygga jobb.

Det går faktiskt att påverka!

Några av er kanske såg Aftonbladets rubrik den 17 december 2021 – **”S-riksdagsgruppen i blixttinkalat möte med LO – om elpriserna”**

Man kunde läsa att LO med kort varsel begärt ett möte om elpriserna med den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Bakgrunden var extremt många frågor från LO-med-

lemmar om elpriserna. Där många uttryckt oro för om de ska ha råd att betala elräkningarna.

– Vi får en hel del signaler. De undrar vad det är som händer, säger Thomas Olsson, initiativtagare och ordförande för LO-distriktet i Småland och Blekinge.

Kallelsen till mötet med den socialdemokratiska riksdagsgruppen hade gått ut så sent som dagen innan – och redan dagen efter klockan 13.00 hölls mötet som skedde digitalt.

Den 12 januari 2022 presenterar regeringen en satsning på drygt sex miljarder kronor för att kompensera de hushåll som drabbats hårdast.

Exakt så kan vi använda vårt fackliga inflytande, genom facklig politisk samverkan, för att driva frågor som är bra för arbetarna.

Nu är det bara att köra hårt, om Corona och restriktionerna tillåter.

”Vad betyder trygga jobb för er?”

UTAN ÅNGER

Några förtroendevalda i avdelningen kom i kontakt med författarna till boken "Utan ånger". En mycket gripande berättelse som fler borde läsa. Vi bad författarna, Johan Ulvenlöv, Matti Palm och Anders Larsson skriva några rader om sitt projekt här i Spånat & Tryckt.

Arbetarrörelsens historia är en viktig del av fackföreningsrörelsens medlemsutbildning. Faktum är att vill man framgångsrikt lära av historien så ska man se framåt. Ställ dig vid en tidpunkt – i historien och lär dig om vilka förutsättningarna som gällde då och försök förstå vilka val som stod till hands. Sedan kan man reflektera över vilka val som vissa personer har gjort. När vi, Johan Ulvenlöv, Matti Palm och Anders Larsson påbörjade vår bok *Utan ånger*, som delvis handlar om Gustaf Ekström som var frivillig i Waffen-SS, så var det just så vi gjorde. Tog reda på fakta, satte oss in i vilka förutsättningar som kan gällt under Gustafs uppväxt och kunde genom vårt arbete komma fram till vilka val han gjorde. Vi förstår nödvändigtvis inte varför men vet att han ändå valde att bli frivillig i Waffen-SS, fortsatte vara aktiv i högerextrema kretsar efter kriget och var med och bildade Sverigedemokraterna.

I boken väljer vi också att följa de boende på ett judiskt äldreboende på Lützowstrasse 48/49 i Berlin. Vi har besökt adressen. Huset är borta men under kriget så tog SS huvudkontor över byggnaden och de 256 äldre transporterades bort till olika läger där de absolut flesta mördades i förintelsen. Vi följde deras spår och vet nära nog vart alla fördes och deras öde. In i huset på Lützowstrasse klev Gustaf Ekström. Vi har inte fog för att påstå att han direkt mördade någon. Men vi vet att han valde att bli en del av ett system där alla människor inte är lika mycket värda och där döden var ett verktyg för att förgöra andra.

Inför publiceringen av den tredje upplagan av vår bok, den är på engelska, så hittade vi en kvinna,

Renate Golinski, som vräktes från äldreboendet men som faktiskt överlevde förintelsen. Efter kriget flyttade hon till Israel och bosatte sig på en kibbutz. 1988 är Gustaf med och bildar Sverigedemokraterna. Samtidigt har Renate funnit sig till rätta i Israel och bildat familj. I en dokumentär som sänds i SVT så slår Gustaf fast att han ångrar inget. I Israel levde Renate med minnen av förintelsen under resten av sitt liv. Ingen annan av de boende på äldreboendet överlevde.

När vi nu har skrivit boken, lärt oss om vad som hände, så vet vi att Gustaf hade ett val. Det är också ett val som var och en av oss måste göra. Välja sida. För i frågan om alla människors lika värde finns inga om, men eller kanske.

För vår del har vi valt att stå upp för alla människors lika värde. Alltid. Vi har också fortsatt att gräva i historien. Då dök det upp ett po-

lisförhör från 1943 där en svensk som också var frivillig i Waffen-SS berättar att hans förband utförde en massaker på judar i en liten stad i Ukraina. Vi har varit där. Skrivit en bok till som heter *Husiatyn – förintelsen som Sverige glömde*. Vi glömmer aldrig.

Den boken kommer att finnas på till exempel Adlibris i maj. Där kan du också hitta vår första bok, *Utan ånger*. Den finns redan idag också på Bookbeat och Spotify.

Johan Ulvenlöv, LO
Matti Palm, Journalist
Anders Larsson, LO

Johan Ulvenlöv, Matti Palm och Anders Larsson, författarna till boken "Utan ånger".

Studio GS

Ni missar väl inte att GS har startat en podd? Ni finner den på Spotify om ni söker på Studio GS. Den är väldigt ny, så det finns inte så många avsnitt ännu. Är ni med från början behöver ni inte lyssna ikapp! Här får ni höra intervjuer med intressanta gäster. GS kommunikationsansvarige Julius Petzäll Mendonza guidar er och ger svar på frågor om den fackliga verksamheten.

Richard Hassel

